

ДО
МИНИСТЕРСТВОТО НА КУЛТУРАТА
МИНИСТЪР БОИЛ БАНОВ

бул. Ал. Стамболийски № 17
София

ОТНОСНО:
Отговор на Консултацияния документ
на Министерството на културата
за въвеждане на Директива 1808/2018/ЕС
в Закона за радиото и телевизията („Обществената консултация“)

ОТ
АСОЦИАЦИЯТА НА ДОСТАВЧИЦИТЕ НА ТЕЛЕВИЗИОННИ ПРОГРАМИ („АДТП“),
със седалище и адрес на управление:
ул. Люлякова градина № 23 А, ж.к. Изток, бл. 56,
София, България

Уважаеми г-н Банов,

Уважаеми членове на работната група, създадена за въвеждането на Директива 1808/2018/ЕС,

По-долу възпроизвеждаме въпросите, повдигнати в Консултацияния документ на Министерството на културата, и посочваме съображенията на членовете на Асоциацията на доставчиците на телевизионни програми, без БТВ Медиа Груп ЕАД и Нова Бродкастинг Груп АД, чието становище е представено от АБРО. АДТП включва платени телевизионни канали, директно засегнати от разискваната нормативна уредба, и поради това е в интерес на АДТП да бъдат извършени промени в нея по най-благоприятния за сектора начин, в съответствие с изложените тук съображения.

Поради това, с оглед на откриването на тази Обществена консултация, молим да бъде взето предвид нашето становище както следва:

1. Според Вас кои онлайн платформи или отделни услуги, или категории услуги трябва да бъдат включени в закона?

Законът следва да обхваща и услуги за споделяне на видеоклипове, доставяни от платформи и някои социални мрежи, поради нарастващото им влияние върху навиците на потреблението на аудиовизуално медийно съдържание.

2. Според Вас каква информация трябва да съдържат регистрите, предвидени в директивата, относно критериите, на които се основава юрисдикцията? Как според Вас следва да се предоставя по всяко време лесен и пряк достъп до информацията относно доставчиците на медийни услуги, по - специално по отношение на информацията относно структурата на собствеността и действителните собственици?

Бихме искали да подчертаем, че приемането на законодателни мерки, задължаващи доставчиците на медийни услуги да направят обществено достояние информацията за структурата на собствеността, включително за действителните им собственици, подлежи на преценката на всяка отделна държава-членка на ЕС, и съответно приемането на такива мерки не е задължително. Имайки предвид това, АДТП счита, че по отношение на доставчиците на медийни услуги, установени в България, такова изискване вече е предвидено и се спазва, предвид разпоредбите на наскоро приетия Закон за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), с който се въвеждат правилата на Директивата срещу изпирането на пари. По силата на ЗМИП, до 31 май 2019 г. данните за действителните собственици бяха направени обществено достояние чрез вписването им в Търговския регистър към Агенцията по вписванията от всички задължени лица, включително доставчиците на медийни услуги, които са установени на територията на България.

Що се отнася до предвиденото разкриване на информацията за структурата на собствеността на доставчиците на медийни услуги, ние смятаме, че следва да се спазват съображенията на рецитал 15 от Директивата, и че такова изискване не следва да се въвежда, когато критериите за пропорционалност и необходимост не са изпълнени. По-конкретно, тъй като законът, с който се въвежда Директивата срещу изпирането на пари, налага достатъчни мерки за прозрачност на задължените лица, включително на доставчиците на медийни услуги, публичното оповестяване на допълнителна информация за собствеността би било прекомерна мярка.

3. Сега действащият закон предвижда три режима с оглед вида радио- и телевизионна дейност: лицензионен и регистрационен (за линейните медийни услуги), уведомителен (за нелинейните медийни услуги). С оглед разширяване на обхвата на услугите / по 1.2/, какви според Вас трябва да бъдат предвидените в закона режими по отношение на платформите за споделяне на видеоклипове?

През последните години потреблението на аудиовизуално съдържание претърпя съществени промени от голямо значение за сектора. Тези промени доведоха до навлизането на нови играчи на българския пазар на аудиовизуални комуникационни услуги, и оттам до съществена промяна в навиците на потребителите на традиционните аудиовизуални комуникационни услуги.

АДТП подкрепя приемането на балансирана регулаторна рамка за всички участници на пазара на аудиовизуални комуникационни услуги.

4. Според Вас какви конкретни мерки могат да бъдат въведени за усъвършенстване на саморегулирането и съвместното регулиране за защита на децата, включително мерки за защита на личните данни на деца, обработвани от доставчиците на медийни услуги?

Считаме, че от гледна точка на защитата на непълнолетните лица, настоящата нормативна уредба е адекватна и осигурява подходящи мерки за контрол с цел осигуряване ефективна защита на непълнолетните лица, включително личните данни на деца.

Също така считаме обаче, че въвеждането на Директивата е добра възможност да се изясни и формализира освобождаването на линейните канали с условен достъп от задължението да осигуряват засилена защита, когато са налице механизми за родителски контрол, които позволяват ограничаване на достъпа до определено съдържание в съответствие с неговата категоризация.

5. Според Вас какви конкретни мерки трябва да бъдат предприети за гарантиране на достъпност на медийните услуги за хората с увреждания?

Според нас важната роля на обществените аудиовизуални комуникационни услуги на пазара може да бъде използвана за подпомагане с конкретни мерки, осигуряващи постепенното увеличаване на достъпността на медийните услуги за хора с увреждания, и по-специално за хора със слухови или зрителни увреждания. Задължителна регулация – задължителен жестомимичен превод и субтитри за определени категории предавания, следва да бъде въведен само за БНТ/ обществените медии, като част от тяхната обществена функция.

6. Според Вас налага ли се законът да включи задължения за осигуряване на достатъчна видимост на съдържанието от общ интерес в съответствие с определени цели от общ интерес като например медиен плурализъм, свобода на словото и културно многообразие?

Според АДТП мерките, предвидени в настоящата нормативна уредба, са достатъчни за осигуряване на достатъчна видимост на съдържанието от общ интерес.

7. Според Вас какви мерки е подходящо да бъдат въведени за осигуряване на целостта на предаванията и аудио- визуалните медийни услуги?

Смятаме, че сега действащите разпоредби са адекватни от гледна точка на съществуващите режими на спонсорство и позициониране на продукти.

8. Необходими ли са специални допълнителни мерки за саморегулиране и съвместно регулиране, включително и чрез кодекси за поведение в областите: ефективно намаляване на излагането на деца на търговски съобщения относно храни и напитки, отговорно предлагане на алкохолни напитки, ограничаване на излагането на деца на търговски съобщения за хазартни игри, в съответствие с рецитал 28?

Смятаме, че съществуващата национална уредба е създала система, която работи и вече е достатъчно утвърдена, така че не виждаме необходимост от засилване на задължителната регулация.

Вярваме, че най-добре работещите механизми са тези на секторна самолегулация, като въведените Етичен кодекс на българските медии¹, разработен от Фондация „Национален съвет за журналистическа етика“; Националните етични правила за реклама и търговска комуникация², разработени от сдружение „Национален съвет за саморегулация“ и те следва да бъдат насърчавани.

¹ <http://mediaethics-bg.org/%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%B5%D0%BD-%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-2/>

² <https://www.nss-bg.org/kodeks>

По отношение на транспонирането на новата Директива, според нас би било полезно да се определят критериите, приложими към въпросите, които биха могли да бъдат обхванати от саморегулацията.

9. Според Вас необходимо ли е да се запази въведеното през 2010 г. в българския закон ограничение за позициониране на продукти в собствените предавания на обществените доставчици?

Не е приложимо.

10. Какви според Вас са подходящите мерки за популяризиране и улесняване на достъпа до европейски произведения в програмите на доставчиците на медийни услуги по заявка, така че те да присъстват достатъчно видимо?

Според последните годишни отчети на Съвета за електронни медии, отнасящи се до наличието на европейски произведения в линейни и нелинейни аудиовизуални медийни услуги, изготвени в съответствие с чл. 19а, ал. 6 от Закона за радиото и телевизията (ЗРТ), доставчиците на аудиовизуални медийни услуги редовно популяризират и улесняват достъпа до европейски произведения, като дори преизпълняват задълженията, наложени им от сега действащия закон³. Ето защо АДТП счита, че към настоящия момент не са необходими допълнителни мерки за увеличаване на видимото присъствие на европейски произведения в медийните услуги по заявка.

11. Според Вас следва ли да се налагат финансови задължения за доставчиците на медийни услуги? В каква форма да бъдат тези задължения - например принос в производството, придобиване на права, такси? За кои доставчици да бъдат предвидени подобни задължения?

АДТП смята, че не е необходимо на доставчиците на медийни услуги да се налага задължението за финансиране на европейски произведения, тъй като такова финансиране се осъществява по естествен път в сектора.

Дори точно обратното, необходимо би било въвеждането на някои освобождавания, като се вземат предвид критериите, посочени в член 13 и рецитал 40 от Директива 1808/2018, относно доставчиците на аудиовизуални медийни услуги без значително присъствие на пазара и/или характеристики, свързани с темата и/или естеството на техните услуги.

От първостепенно значение е законодателят да предвиди ясни насоки относно критериите за приложимост на освобождаванията, предвидени в Директива 1808/2018 за доставчици на аудиовизуални медийни услуги без значително пазарно присъствие (т.е. доставчици с нисък оборот или малобройна аудитория) и за услугите, чиито тема или естество обосновават прилагането на такова освобождаване⁴, така че тези освобождавания да се прилагат за следните задължения:

- a. задължението за предварително финансиране на европейски произведения (както за установените в България, така и за тези, които са установени в други територии, но са предназначени за потребителите в България), в случай че този

---

³ За справка моля посетете: <https://cem.bg/activitybg/1905>

⁴ В този смисъл считаме, че Европейската комисия ще предложи значително съдействие и указания в предстоящите ръководни насоки по този въпрос, така че вземането на окончателно решение преди публикуването на насоките би могло да се окаже преждевременно.

вариант бъде реализиран.

- b. Задължението за квота на излъчване на европейско съдържание в предоставяните услуги (линейни и по заявка).

В допълнение към горното, във връзка със смекчаването на задълженията, свързани с популяризирането на европейски произведения поради **характеристиките на „естеството и темата“** на определени доставчици на аудиовизуални медийни услуги, съдържащи се в рецитал 40, според нас такива освобождавания следва **да се прилагат за:**

- a) Услуги по заявка, чието съдържание промоционално по естеството си, или които се захранват изключително от съдържание, свързано с линейна аудиовизуална медийна услуга и/или което предлага по-малко от определен брой часове едновременно; и
- b) Тематични аудиовизуални медийни услуги.

Това предложение се обосновава от самото естество на тези услуги и спецификата на съдържанието им, и би било подходящо да се подходи по-гъвкаво при налагането на определени задължения, включително свързаните с популяризирането на европейски произведения.

За да бъдат наистина ефективни тези мерки за смекчаване на задълженията, така че да не се препятства развитието на пазара и да се позволи навлизането на нови участници на пазара, **ние считаме, че споменатите освобождавания трябва да се прилагат, по избор на всеки доставчик, или поотделно за всяка от аудиовизуалните медийни услуги** (в случая на линейните услуги – за всеки отделен канал), или за цялата обхват от услуги, предлагани от един и същ доставчик.

- (i) Преосмисляне на понятието „Тематичност“:

В унисон с последните предложения, представени в Европа от асоциациите на търговски канали, според нас би било подходящо да се стесни понятието тематични аудиовизуални медийни услуги до тези, 50% от съдържанието на които е посветено на една тема;

Темата може да бъде някоя от следните: игрални филми, телевизионни сериали, анимационни продукции или документални филми, както и всякакви други теми, обхващащи цялото съдържание, произхождащо от държава или култура извън ЕС.

- (ii) Обхват на случаите на изключенията:

АДТП счита, че е особено важно въведените изключения да се прилагат еднакво към услугите по заявка и към линейните услуги, които са под юрисдикцията на България по отношение на обсъдените по-горе задължения ИЛИ които са под юрисдикцията на България по отношение на разпоредбите за популяризиране/насърчаване на европейски произведения.

12. Според Вас необходимо ли е платформите за споделяне на видео да се присъединят към вече съществуващите кодекси на поведение за линейните услуги и услугите по заявка?

Да, АДТП счита, че поради нарастващото влияние на платформите и услугите за споделяне на видеоклипове върху навиците на потребление на аудиовизуално съдържание, и произтичащото от това въздействие върху пазара на аудиовизуални комуникационни услуги, е действително необходимо тези услуги да бъдат включени в обхвата на съществуващите кодекси на поведение на доставчиците на линейни услуги и услуги по заявка, и така да се избегнат ситуации, които поставят традиционните доставчици в неблагоприятно конкурентно положение.

13. Какви според Вас биха били ефективните мерки за съвместно регулиране, включително и по отношение на доставчиците на платформи за споделяне на видеоклипове, които не са установени в дадена държава членка, така че да се постигне най-добър баланс между защитата на свободата на изразяване и защитата на децата и обществеността от неподходящо или незаконно съдържание?

Инструментите за съвместно регулиране и тези за саморегулиране могат да играят важна роля в осигуряването на високо ниво на защита на потребителите. Опитът показва, че мерките, насочени към постигането на цели от обществен интерес в сектора на аудиовизуалните медийни услуги, са по-ефективни, ако се предприемат с активната подкрепа на самите доставчици на услуги, както посочихме по-горе в този документ, в отговора на Въпрос 8. Ясното разпределение на задачите и отговорностите в процеса на съвместно регулиране има съществено значение за ефективността на системата за съвместно регулиране, както такова има и определянето на ясни цели в рамките на процеса (за справка и най-добри практики в тази връзка, моля вижте публикацията на ЕС Ефективност на саморегулирането и съвместното регулиране в контекста на въвеждането на Директивата за аудиовизуалните медийни услуги⁵).

14. Според Вас какви подходящи мерки за защита на децата и за защита на широката общественост от съдържание, включващо подбуждане към насилие и омраза, могат да бъдат предприети за прилагане на разпоредбите на директивата, без да се засяга прилагането на чл. 12–14 и чл.15 от Директива 2000/31/ЕО (Директивата за електронна търговия) и в съответствие с чл. 28 б?

Както споменахме в отговора на Въпрос 13, АДТП счита, че настоящата нормативна уредба е адекватна и осигурява подходящи мерки за контрол срещу съдържание, включващо подбуждане на насилие или омраза, и осигурява ефективна защита на децата и на широката общественост.

15. Според Вас налага ли се промяна във финансирането и увеличаване на административния капацитет на регулаторния орган предвид разширяването на обхвата на директивата?

Регулаторният орган трябва да вземе всички мерки, за гарантиране на справедливо и независимо спазване на нормативните изисквания. Това безспорно налага необходимост от увеличаване на административния капацитет на регулатора, за да може той успешно да изпълни своите функции.

16. Каква според Вас е конкретната роля на медийния регулатор и какви конкретни правомощия, свързани с развитие на медийната грамотност, следва да бъдат предвидени в закона?

Ролята на медийния регулатор включва правомощието и задължението да налага справедливи и еднакви изисквания на всички участници на пазара. Ние вярваме, че важната роля на обществените аудиовизуални комуникационни услуги на пазара може да бъде използвана за подпомагане на развитието на стандарти за информационна и медийна грамотност.

17. Какви механизми следва да бъдат предвидени за докладване на изпълнението на мерките в областта на медийната грамотност пред медийния регулатор, съответно пред Европейската комисия, за изпълнение на разпоредбите на директивата?

---

⁵ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/df193e3d-294e-11e6-b616-01aa75ed71a1/language-en>

Ние считаме, че регулаторният орган трябва да предприеме и въведе разумни процедури за докладване, които да не създават допълнителна административна тежест на доставчиците, като всички резултатите от изпълнението се отчитат и събират по електронен път.

Яна Иванова

Председател на УС

Асоциация на доставчиците на ТВ програми

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long vertical stroke, positioned to the right of the printed name and title.